

- Євсюкова, Т. В. Ткаченко. – Львів : Вид-во «СПОЛОМ», 2011. – 196 с.
7. Коджаспирова Г. М. Педагогический словарь пособие для студентов высш. и сред. пед. учеб. заведений. / Г. М. Коджаспирова, А. Ю. Коджаспиров. – М. : «Академия», 2000. – 176 с.
8. Леонтьев А. Н. Хрестоматия по возрастной и педагогической психологии / А. Н. Леонтьев. – М. : Просвещение, 1981. – 286 с.
9. Лозова В. П. Пізнавальна активність школярів: Спецкурс із дидактики: Навч. Посібник для пед. ін-тів. – Х. : Основа, 1990. – 89 с.
10. Рубинштейн А. В. Основы общей психологии / А. В. Рубинштейн. – С-П.: Издательство «Питер», 2000. – 448 с.

Юлія Куценко

здобувач ступеня вищої освіти «магістр»

Науковий керівник: доц. Гібалова Н. В.

ФОРМУВАННЯ КРЕАТИВНОСТІ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ ЗАСОБАМИ ІКТ

Молодший шкільний вік – сприятливий період для розвитку креативності та творчих здібностей. Саме у цей період закладаються основи для формування самостійного нестандартного мислення, розкриваються творчі задатки, проявляються індивідуальні інтереси. Учні початкової школи є максимально активними, ініціативними та відкритими у творчій діяльності. Завдання вчителя на цьому етапі – підтримати бажання дитини до творчості, переконати її у власній неповторності, розвинути креативність. Ефективними у вирішенні цього питання є засоби інформаційно-комунікаційних технологій, які повністю відповідають запитам сучасного комп'ютеризованого суспільства та інтересам самих учнів.

Проблему розвитку креативності молодших школярів вивчали вітчизняні та зарубіжні психологи і педагоги, зокрема П. Блонський, Л. Виготський, В. Давидов, А. Занков, Г. Костюк, Г. Люблінська, Н. Менчинська, М. Шардаков та ін.

Креативність – це, перш за все, відмова від шаблонного мислення, стандартної діяльності, загальноприйнятих результатів. Вона передбачає розкриття творчих можливостей особистості, свободу вибору, нестандартний підхід до вирішення ситуації. *Креативність молодшого школяра*, за визначенням Т. Воробйової, – це загальна характеристика особистості учня, яка виявляється, передусім, у навчально-пізнавальній діяльності й зумовляє творчу спрямованість дитини, її здатність до самостійного вибору оптимального та оригінального шляху вирішення навчальних завдань, створення нових ідей, продуктів, новизна яких може бути як об'єктивною, так і суб'єктивною [4, С. 153]. Ми визначаємо *креативність* як здатність сприймати, осмислювати та інтегрувати дані навколишнього світу з метою створення порівняно нового продукту. Результати прояву креативності мають бути новими безпосередньо

для самої дитини. Тобто креативність та творчість полягають не в прагненні створити щось абсолютно нове, а в можливості відкривати нове для себе.

Інформаційно-комунікаційні технології (ІКТ) – це сукупність методів і технічних засобів реалізації інформаційних технологій на основі комп'ютерних мереж та засобів забезпечення ефективного процесу навчання. З метою розвитку креативності молодших школярів ІКТ можуть використовуватись в усіх видах урочної й позаурочної діяльності. За умов правильного та доцільного їх використання вони позитивно впливають на емоційну сферу дітей та сприяють підвищенню їх активності у різних видах діяльності. Серед засобів ІКТ, які можна застосовувати для розвитку креативності та творчості учнів початкової школи варто виділити такі:

- самостійне створення учнями мультимедійних презентацій за допомогою Microsoft PowerPoint або інших програм. Робота може виконуватися у групах або індивідуально, а також у вигляді захисту результатів проектної діяльності;
- розв'язування інтерактивних вправ на платформах онлайн-сервісів або самостійне їх створення. До таких сайтів належить learningapps.org – сервіс для підтримки процесів навчання та викладання за допомогою невеликих інтерактивних модулів;
- виконання творчих освітніх завдань в онлайн-режимі. Серед доцільних та зручних сайтів слід виокремити learning.ua. Він містить завдання з різних навчальних предметів, інтерактивні завдання, цікаві задачі ігри, нагороди та сертифікати за виконану діяльність. Учні із зацікавленістю виконують завдання на знаходження в Інтернеті принципів, класифікацій, означень, моделей, зображень, правил тощо, з наступним оцінюванням знайдених в Інтернет-джерелах ресурсів, даних, порівнянням цифр, створенням проектів, виконанням творчих завдань тощо.
- тестовий комп'ютерний контроль;
- комп'ютерні дидактичні ігри – тренують пам'ять, логіку, критичне мислення, креативність, розвивають творчі здібності, координацію рухів, уміння планувати свою діяльність, знаходити інформацію, необхідну для досягнення поставленої мети. Ігри формують у дитини мотиваційну та інтелектуальну готовність використання комп'ютерних засобів для здійснення своєї діяльності.

Використання сучасних інформаційно-комунікаційних технологій у процесі формування креативності молодших школярів відповідає їх психологічним особливостям, дозволяє реалізувати нові ефективні форми і методи взаємодії вчителя та учнів, сприяє розвитку творчих здібностей і талантів дітей. ІКТ розширюють можливості навчально-виховного процесу, забезпечують нові шляхи подачі інформації, дають можливість для реалізації власних ідей та проектів. Тому впровадження їх у навчально-виховний процес початкової школи є доцільним і перспективним.

ЛІТЕРАТУРА

1. Бондаренко І. І. Розвиток творчих здібностей молодших школярів засобами ІКТ [Електронний ресурс] / І. І. Бондаренко. – Режим доступу: <http://www.eduwiki.urau.net.ua/wiki/images/5/59/Виступ.pdf>
2. Дардан Т. С. Розвиток креативності та обдарувань учнів молодших класів / Т. С. Дардан // Освіта та розвиток обдарованої особистості. – 2014. – № 7. – С. 30 – 33.
3. Інформаційно-комунікаційні технології в початковій школі: Навчально-методичний посібник для студентів напряму підготовки «Початкова освіта» / О. В. Співаковський, Л. Є. Петухова, В. В. Коткова. – Херсон, 2011. – 268 с.
4. Павленко В. В. Розвиток креативності молодших школярів як педагогічна проблема / В. В. Павленко // Проблеми освіти: Наук-метод. зб. / Інститут інноваційних технологій і змісту освіти МОН України. – Київ, 2015. – Вип. 85. – С. 152 – 158.

Оксана Лисенко

здобувач ступеня вищої освіти «магістр»

Науковий керівник: доц. Починок Є.А.

ФОРМУВАННЯ ГРОМАДЯНСЬКОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ В УМОВАХ СУЧАСНОСТІ

На сучасному етапі розвитку демократичного суспільства громадянська освіта стає не просто однією з умов освітньої модернізації, а важливою потребою сьогодення. Особливо актуальним є акцентування уваги на розвитку громадянських якостей молодших школярів, результатом якого має стати громадянська компетентність як інтегрована якість особистості.

Дослідженням проблеми формування громадянської компетентності учнів займалися сучасні вчені-педагоги Р. Арцишевський, В. Білоусова, О. Вишневецький, Л. Вербицька, М. Гончарова, О. Докукіна, Б. Кобзар, Л. Крицька, Н. Косарева, О. Матвієнко, В. Оржеховська, О. Пометун, Є. Постовойтов, А. Ржевська, А. Сиротенко, О. Сухомлинська, І. Тараненко, К. Чорна та ін. Особливості формування громадянської компетентності молодших школярів вивчали такі науковці як: І. Бех, М. Боришевський, І. Зязюн, В. Кремень, В. Лозова, А. Скемська, Г. Троцько, Г. Филипчук, та ін.

Громадянська компетентність є однією із ключових компетентностей особистості молодшого школяра. Вона передбачає наявність сформованої готовності до усвідомлення та ефективної реалізації громадянських прав і свобод, принципів та цінностей, розвиток на цій основі стійкої громадянської позиції. Відтак взаємопов'язаними компонентами громадянської компетентності є знання, цінність та діяльність. Ми визначаємо *громадянську компетентність* як інтегровану здатність особистості використовувати громадянські знання, уміння та цінності з метою розвитку демократичного суспільства.